

Lucrurile bune nu se uită.

GOSPODARUL SE ÎNTOARCE!

Serafim URECHEAN,
Primar General

PLDM

CUPRINS:

	PAGINA
ADRESARE SERAFIM URECHEAN	6 - 12
PROGRAMUL DE ADMINISTRARE A CHIȘINĂULUI	13
1 DEZRĂDĂCINAREA NEPOTISMULUI, BIROCRAȚIEI, COPILĂRISMULUI ȘI CORUPȚIEI DIN PRIMĂRIE	14 - 19
2 TRANSPORT PUBLIC CIVILIZAT ȘI ACCESIBIL	20 - 26
3 MAI MULTE LOCURI DE MUNCĂ BINE PLĂTITE	27 - 30
4 TROTUARE, DRUMURI ȘI PARCĂRI	31 - 36
5 SERVICII COMUNALE DE CALITATE LA PREȚURI ACCESIBILE	37 - 39
6 ORAȘ VERDE, SĂNĂTOS ȘI CURAT	40 - 45
7 RENOVAREA ȘI IZOLAREA TERMICĂ A BLOCURILOR DE LOCUINȚE	46 - 49
8 APEDUCT, CANALIZARE ȘI ILUMINAT PUBLIC	50 - 52

9	LOCUIŢE PENTRU TOŢI	53 - 57
10	REGENERAREA URBANISTICĂ ŞI ARHITECTURALĂ	58 - 62
11	ORDINE ŞI SIGURANŢĂ PUBLICĂ	63 - 66
12	SISTEM EFICIENT DE PROTECŢIE SOCIALĂ	67 - 69
13	ŞCOLI, GRĂDINIŢE ŞI SPITALE MODERNIZATE	70 - 75
14	RENAŞTEREA CULTURALĂ	76 - 80
15	URBANIZAREA SUBURBIILOR	81 - 84
LISTA CANDIDAŢILOR LA FUNCŢIA DE CONSILIERI ÎN CONSILIUL MUNICIPAL CHIŞINĂU PENTRU ALEGERILE LOCALE GENERALE DIN 14 Iunie 2015		85

**Lucrurile bune
nu se uită.**

**GOSPODARUL
SE ÎNTOARCE!**

Dragi chișinăuieni,

Ne cunoaștem de mult timp. Când am fost împreună, în perioada 1994-2005, Chișinăul a cunoscut cea mai eficientă etapă de dezvoltare. A fost o perioadă de faimă pentru Chișinău: toți străinii care ne vizitau remarcă curățenia din oraș, ordinea și spațiile verzi îngrijite. Anume din aceste considerente, Consiliul Europei a decorat Chișinăul cu Drapelul de Onoare în 1999 și cu Placheta de Aur în 2003.

Împreună am reconstruit Catedrala și Clopotnița Memoriei. Împreună am deschis noi linii de troleibuz: spre Gara de Sud, Durlești, Poșta Veche, Porțile Orașului, str. Independenței, bd. Alba Iulia și Mircea cel Bătrân, Universitatea Agrară. Împreună am reconstruit străzile Ciuflea, Ismail, Ceucari, București, Dumeniuc, am finalizat bulevardul Mircea cel Bătrân. Împreună am reamenajat Parcul Catedralei și Grădina Publică „Ștefan cel Mare”. Pe timpul când eram împreună, persoanele cu dizabilități și pensionarii de toate categoriile aveau dreptul la călătorie gratuită, iar studenții și elevii la facilități în troleibuzele și autobuzele orașenești.

Am pus suflet în fiecare șantier, în fiecare parc, în fiecare bloc pe care l-am construit. Am pus suflet la rezolvarea problemei fiecărui chișinăuian pe care l-am întâlnit sau care a trecut pragul biroului meu.

Lucrurile bune nu se uită!

Între timp, problemele orașului s-au înmulțit și s-au agravat. Asta mă face să revin din nou la Primărie și vă propun să fim iarăși împreună pentru continuarea lucrurilor bune și pentru a începe o nouă etapă în europeanizarea Chișinăului.

Cunosc în detaliu problemele municipiului și știu foarte bine cum să le rezolvăm. Sunt sigur că lucrurile se pot schimba spre bine. Chiar din prima zi de după alegeri:

1. READUCEM NORMALITATEA ÎN PRIMĂRIE ȘI ÎN CONSILIUL

MUNICIPAL. Cei circa 7 mii de angajați din primărie și serviciile municipale s-au dezvățat să lucreze bine, organizat și în interesul chișinăuienilor. Pentru că șeful lor - Primarul - era mai mult în conferințe de presă, dezbateri televizate sau deplasări peste hotare. Noi vom eradica din temelii nepotismul, cumătrismul și copilărismul din Primărie și Consiliul Municipal. Vom readuce seriozitatea, profesionalismul și cumsecădenia în administrația municipală. Cu un primar serios și matur, Consiliul Municipal Chișinău va redeveni ceea ce trebuie să fie, dar nu un focar de scandaluri, injurii și fărădelegi.

2. APROPRIEM SERVICIILE PUBLICE DE CETĂȚENI. Starea cartierelor locative și a blocurilor în care trăim a degradat simțitor: curțile au devenit mai murdare și neîngrijite, scările - mai insalubre și neiluminate, ascensoarele s-au învechit de tot, e un miros dezgustător în multe blocuri, 1/3 din acoperișuri curg, iar peste 60% din rețelele ingineresti interne necesită reparații urgente. S-a ajuns la această situație pentru că serviciile municipale au degradat și s-au deprofesionalizat, pentru că lipsește un control serios și o disciplină de fier care să fie impuse de un Primar puternic și cu autoritate. Noi revenim să aducem ordinea în gospodăria locativ-comunală. Lucrurile pot fi schimbate foarte repede în bine, pentru că banii alocați în prezent (pesete 100 mln lei anual) ar fi suficienți, dacă se vor folosi chibzuit și fără a se rătăci prin alte buzunare.

- 3. REZOLVĂM PROBLEMA TRANSPORTULUI PUBLIC.** Dezmațul din transportul public al Chișinăului a luat turații periculoase: itinerarul rutelor se schimbă peste noapte de câteva ori pe săptămână, cele mai profitabile rute de autobuz sunt transmise ilegal camarilei politice, iar Parcul Urban de Autobuse și Regia Transport Electric au devenit un sac fără fund pentru spălarea a zeci de milioane de lei. Situația trebuie schimbată. Noi vom readuce normalitatea în transport, printr-o regândire echilibrată (nu haotică) a întregului itinerar de rute, construcția unor noi linii de troleibuz și înnoirea totală a parcului de troleibuze și autobuze.
- 4. REZOLVĂM PROBLEMA PARCAJELOR ȘI PARCĂRIILOR.** Chișinăul a rămas unicul oraș mare din Europa de Est care nu are un sistem normal de parcuri și parcaje. Este o mare problemă să găsești un loc de parcare în centrul orașului și un coșmar să-ți prinzi un loc de parcare seara când ajungi acasă. Pentru că nimeni nu s-a ocupat serios de această problemă. Nu trebuie să inventăm nimic complicat. Vom amenaja peste 5.000 de locuri de parcare în centrul orașului și vom re-sistematiza cartierele locative pentru alte zeci de mii de locuri de parcare (peste noapte). Peste 2 ani vom da în exploatare o mare parcare subterană în locul Autogării Centrale, care va rezolva total problema parcărilor în această zonă a orașului.
- 5. ÎNCEPEM RECONSTRUCȚIA DRUMURILOR ȘI TROTUARELOR.** Trotuarele din Chișinău au devenit impracticabile: stricate, sparte și ocupate cu fel de fel de panouri, gherete și felurite îngrădiri absurde. Drumurile se repară cu prețuri exorbitante și cu mari probleme de calitate. Nici un proiect de reconstrucție nu a fost

terminat în termeni și fără a depăși devizul de cheltuieli. Se construiește încet, scump și cu prețuri mai mari decât cele reale. Pentru că problema a fost dată pe mâna unor nepricepuți și ușuratici. Noi vom readuce seriozitatea și profesionalismul în acest domeniu. 4 ani sunt suficienți pentru a rezolva problema trotuarelor și celor mai rele drumuri.

6. LANȘĂM PROGRAMUL „LOCUIŢE ACCESIBILE”. Actualul program „Prima Casă” s-a compromis. Au fost promise peste 10.000 de apartamente, dar n-a fost finalizat nici măcar un bloc. Noi știm cum să organizăm procesul, astfel încât să construim și să oferim locuințe cu adevărat accesibile pentru tineri și cei cu venituri modeste: apartamente la cheie, fără prima rată și cu o plată lunară pentru întoarcerea și deservirea creditului aproximativ egală cu prețul plătit astăzi pentru închirierea unui apartament (adică 150-250 euro/lună).

7. ACORDĂM PRIORITATE PROIECTELOR CARE GENEREAZĂ NOI LOCURI DE MUNCĂ ȘI SALARII DECENTE. Dezvoltarea economică a Chișinăului nu înseamnă doar centre comerciale, restaurante și cafenele. Renașterea economică a municipiului înseamnă întâi de toate renașterea sectorului industrial. Astăzi Chișinăul este unicul oraș mare din Europa care nu satisface cerința de bază pentru marii investitori străini în noi fabrici și uzine - nu are pregătite terenurile și rețelele aferente pentru zone industriale. Noi vom rezolva această restanță. Vom pregăti și înzestra terenuri pentru crearea a trei mari zone industriale de tip european noi și vom atrage investiții străine pentru deschiderea a cel puțin 15 noi întreprinderi industriale în oraș și suburbii. Vom crea siste-

mul „Ghișeului Unic”, și vom simplifica procedurile de eliberare a tuturor autorizațiilor și permiselor. Aceste și alte acțiuni concrete vor rezulta în crearea a peste 25.000 locuri noi de muncă bine plătite.

8. RENĂȘTEM FAIMA PIERDUTĂ A CHIȘINĂULUI DE A FI CONSIDERAT UNUL DINTRE CELE MAI VERZI ȘI CURATE ORAȘE DIN EUROPA.

Practic în fiecare săptămână chișinăuienii sunt bulversați de un nou scandal de construcții în parcuri, defrișare de copaci sau de privatizări de terenuri în parcuri și grădini publice. Între timp, parcurile noastre – Valea Trandafirilor, Alunelul, Râșcani, Ciocana – rămân într-o stare neîngrijită și jalnică. Noi vom readuce ordinea și curățenia în parcuri. Vom stopa ocuparea abuzivă a spațiilor verzi. Și venim cu un proiect grandios de ecologizare și transformare a zonei riverane râului Bâc într-o zonă verde recreativă a orașului, cu lărgirea albiei până la 80 metri și amenajarea a 9 cascade de toată frumusețea. Va fi un proiect care va schimba la față orașul și care va deveni o carte de vizită pentru Chișinău, redevenit cel mai verde oraș din Europa.

9. ASIGURĂM CONFORT TERMIC LA PREȚURI DECENTE PE TIMP DE IARNĂ.

Plătim mult pentru căldura din apartamente pentru că Chișinăul rămâne unul din puține orașe din Europa unde încă n-a fost implementat sistemul punctelor termice individuale. Vom reforma sistemul centralizat de termoficare prin implementarea punctelor termice individuale în fiecare bloc, ceea ce va permite micșorarea prețului la căldură și creșterea calității serviciului.

10. ACORDĂM MAI MULTĂ ATENȚIE PENTRU PĂTURILE VULNERABILE. În timpuri complicate, trebuie să avem grijă de cei care sunt în situație mai dificilă. Noi vom opta pentru majorarea și introducerea de noi facilități pentru cei cu venituri mici (pensionari, persoane cu dizabilități, familii tinere): facilități la plata serviciilor comunale, mărirea compensațiilor pentru medicamente, mărirea indemnizațiilor pentru familiile cu mulți copii, ș.a. Vom reintroduce facilitățile în transport public pentru studenți și elevi.

Toți au idei, dar noi avem deja și proiecte pregătite. Am un program detaliat de administrare a Chișinăului. În angajamentele mele m-am străduit să iau în considerare toate poruncile și doleanțele Dumneavoastră. Despre îndeplinirea lor vă voi raporta în fiecare an, conform tradiției deja încetățenite în trecut.

Pentru a realiza tot ceea ce ne-am propus în programul nostru electoral, am nevoie de sprijinul dumneavoastră.

SĂ FIM DIN NOU ÎMPREUNĂ!

ÎMPREUNĂ PENTRU UN CHIȘINĂU MAI BUN!

AȘA SĂ NE AJUTE DUMNEZEU!

PROGRAMUL DE ADMINISTRARE A CHIȘINĂULUI

1

DEZRĂDĂCINAREA NEPOTISMULUI, BIROCRAȚIEI, COPILĂRISMULUI ȘI CORUPȚIEI DIN PRIMĂRIE

Prin acțiuni ferme și orientate exclusiv spre rezultate vom asigura dezrădăcinarea definitivă a corupției, simplificarea birocrăției și eliminarea ineficienței în cadrul Primăriei și instituțiilor subordonate, care au fost cultivate pe parcursul ultimilor 10 ani. Vom pune în aplicare un model modern de management urban, de tip european și bazat pe competență, concurență și transparență. Vom aproba și pune în aplicare neîntârziată a Planului de Reformă Instituțională elaborat încă în anul 2010 de către experții internaționali și respins de actuala conducere a Primăriei, deoarece lovește dur în nepotism și corupție.

ACȚIUNI	REZULTATE
TRECEREA PRIMĂRIEI LA O NOUĂ STRUCTURĂ ORGANIZATORICĂ	✓ În mod prioritar, vor fi eliminate toate situațiile de conflict de interese, când aceleași servicii sau aceiași funcționari sunt responsabili și de contractarea, și de executarea, și de controlul și recepționarea anumitor lucrări sau servicii publice. ✓ Atribuțiile vor fi stabilite exact, fără suprapunere, astfel încât răspunderea fiecărei direcții și a fiecărui funcționar să fie clară, deplină și exclusivă. ✓ Vor fi reduse toate subdiviziunile, funcțiile și posturile parazitare și create artificial.

ACȚIUNI	REZULTATE
APLICAREA UNEI NOI CONCEPȚII DE ANGAJARE, INSTRUIRE ȘI SALARIZARE A FUNȚIONARILOR	✓ Activitatea actualilor funcționari publici va fi re-evaluată și vor rămâne doar cei care merită și au capacitățile necesare. ✓ Vom disponibiliza toată camarila partinică și de rudenie, angajată ilegal în Primărie pe parcursul ultimilor 10 ani. ✓ Noile angajări se vor face exclusiv prin concursuri deschise și transparente. ✓ Salariile angajaților vor fi puse în dependență directă de performanțele și rezultatele individuale. ✓ În administrație vor fi atrași doar manageri de generație nouă: instruiți, entuziaști, capabili și motivați să producă europenizarea Chișinăului. ✓ Va fi implementat un program amplu de instruire pentru funcționarii publici și cursuri de limbă engleză.

ACȚIUNI	REZULTATE
IMPLEMENTAREA SISTEMULUI DE GHIȘEU UNIC ȘI A ELEMENTELOR DE GUVERNARE ELECTRONICĂ	✓ Va fi repus în funcțiune sistemul de evidență electronică (on-line) a petițiilor și cererilor cetățenilor (<i>elaborat și implementat cu suportul partenerilor externi de dezvoltare</i>), care a fost dezactivat de actuala administrație a Primăriei. ✓ Vor fi reduse substanțial timpul și costurile aferente eliberării oricărei autorizații și permisiuni, toate documentele fiind recepționate și eliberate centralizat și sub supraveghere video. ✓ În particular, va fi redusă la jumătate perioada de eliberare a certificatelor de urbanism și a autorizațiilor de construcție.

ACȚIUNI

**INFORMAREA ȘI
CONSULTAREA
POPULAȚIEI PRIN
REALIZAREA
DEZBATERILOR
ȘI AUDIERILOR
PUBLICE, INCLUSIV
LA NIVEL DE
SECTOARE
ȘI CARTIERE
(*TRANSMISE
ON-LINE*) PE
SUBIECTE DE INTERES
MUNICIPAL**

REZULTATE

- ✓ Va fi îmbunătățită calitatea procesului de luare a deciziilor la adoptarea bugetului, la stabilirea tarifelor la servicii publice, la efectuarea reparațiilor și construcțiilor în cartierele orașului, a lucrărilor de amenajare și înverzire a parcurilor, etc.
- ✓ Cetățenii vor recăpăta încrederea în activitatea Primarului General și a Consiliului Municipal.

ACȚIUNI**REZULTATE****CREAREA
COMITETULUI CIVIC
AL MUNICIPIULUI
CHIȘINĂU.**

- ✓ Va fi dezvoltată o cooperare strânsă cu societatea civilă.
- ✓ ONG-urile vor fi tratate ca parteneri siguri și competenți care oferă soluții, idei și expertiză pentru administrația municipală.
- ✓ Vor fi realizate proiecte comunitare pentru atragerea cetățenilor în soluționarea problemelor municipiului.
- ✓ Va fi asigurată interacțiunea cu ONG-urile pentru atragerea mai multor surse financiare și asistență tehnică externă.

2

TRANSPORT PUBLIC CIVILIZAT ȘI ACCESIBIL

Vom opri dezmațul din transportul public al Chișinăului din ultimii 10 ani, când itinerarul rutelor se schimbă peste noapte, cele mai profitabile rute de autobuz sunt concesionate ilegal camarilei politice, iar Regia Transport Electric a devenit un sac fără fund pentru subvenții bănești din partea municipalității.

Vom perfecționa itinerarul rutelor și fluxul de circulație a unităților de transport public pentru a asigura un grad avansat de accesibilitate în toate cartierele municipiului.

ACȚIUNI	REZULTATE
IMPLEMENTAREA STRATEGIEI DE TRANSPORT PUBLIC A MUN. CHIȘINĂU (ELABORATĂ DE EXPERȚI EUROPENI, APROBATĂ DE CMC ȘI TORPILATĂ DE CONDUCEREA PRIMĂRIEI CHIȘINĂU)	✓ TROLEIBUZUL urmează să redevină ”regele transportului public din Chișinău”: va transporta minim 75% din total călători, în comparație cu prezentele 35%. Ponderea microbuzelor va scădea la maxim 10%, de la actualele 60%, iar a autobuzelor se va dubla. ✓ „Schimbarea la față” a troleibuzului chișinăuian: modelul nostru tradițional de troleibuz (capacitate de max. 100-120 pasageri și lungime de 12 metri) va fi înlocuit cu ”modelul de troleibuz articulat (<i>capacitate de max. 160-180 pasageri și lungime de 18 metri</i>). Troleibuzele articulate urmează să preia minim 50% din totalul călătorilor.

- ✓ Redesenarea de ansamblu a itinerarului tuturor mijloacelor de transport – troleibuz, autobuz și microbuz (*prin evitarea suprapunerilor și co-integrarea complementară inter-modală*).
Respectiv: (i) în loc de 22 rute de troleibuz vom avea doar 8 rute, (ii) în loc de 23 de rute de autobuz vom – 7 rute, (iii) în loc de cca 70 rute de microbuz – vom avea maxim 20. Aceste schimbări au fost generate de experții germani prin calcule complexe ale fluxurilor de călători (*unde urcă pasagerii și unde coboară: dimineata, pe parcursul zilei și seara*) cu ajutorul unor măsurări în teren și softuri sofisticate de ultimă generație.
- ✓ Amenajarea BENZILOR DEDICATE exclusiv troleibuzelor/autobuzelor pe arterele – cheie ale orașului (*Ștefan cel Mare, Traian, Decebal, Dacia, București, Pușkin, Bodoni, Renașterii, Moscova, Kiev, B. Voievod, Mircea cel Bătrân, Calea Ieșilor, Alba Iulia, Creangă, ș.a.*). Respectiv, acest sistem de benzi dedicate ”exclusiv troleibuzului” va fundamenta

sistemul BRT (*bus rapid tranzit*) care va avea mai puține stații/opriri și (*respectiv*) timpul necesar unei călătorii dintre sectoare se va micșora de minim 2 ori față de situația actuală.

- ✓ Găsirea soluțiilor pentru micșorarea presiunii orelor de vârf prin diversificarea orarului de activitate a diferitor instituții. De exemplu, întreprinderile industriale ar putea să înceapă lucrul la 07:00 (ca în perioada sovietică), toate instituțiile publice (*ministere, primărie, gospodăria comunală, întreprinderi de stat*) la 07:30, universitățile și colegiile la 07:30 și 10:00. Ceilalți, diferențiat la 07:00, 08:00, 08:30, 09:00 și 09:30).
- ✓ Tranziția de la sistemul de "bilete de hârtie eliberate de taxator" la sistemul de E-TICKETING (*tichetare electronică*), care se va baza pe "km parcurși", dar nu "număr de călătorii". Respectiv, schimbarea mijloacelor de transport nu va fi taxată suplimentar, iar călătorul își va decide singur

itinerarul inter-modal (*la fel cum fac călătorii în orice oraș european civilizat*).

- ✓ Revederea politicilor tarifare pentru creșterea fidelității călătorilor (până la introducerea e-ticketing). Conform practicilor internaționale moderne, prețul unui abonament nu va depăși prețul a 25-35 bilete. De notat că la moment, în Chișinău prețul unui abonament lunar constituie 180 lei = 90 călătorii (4 călătorii într-o zi lucrătoare) pentru troleibuz și 200 lei = 67 călătorii pentru autobuz.

ACȚIUNI**REZULTATE****CONTINUAREA
PROCESULUI
DE ÎNNOIRE A
TRANSPORTULUI
PUBLIC**

- ✓ Continuarea modernizării parcului de troleibuze, astfel încât în termen de patru ani să fie înlocuite toate unitățile de transport cu termen de exploatare depășit. Nu vom admite procurare din unică sursă. Vom organiza licitații corecte și vom demonstra că pot fi procurate troleibuze mai bune și mai ieftine.
- ✓ Inițierea și implementarea unui proiect de înnoire totală a parcului de autobuze. Scoaterea din folosință a tuturor autobuzelor cu termenul de exploatare depășit.

ACȚIUNI	REZULTATE
RESTRUCTURAREA ACTIVITĂȚII PARCULUI URBAN DE AUTOBUZE ȘI REGIEI DE TRANSPORT ELECTRIC	✓ Diminuarea pe termen scurt și mediu a riscului oricăror necesități de majorări a prețurilor de călătorie în transportul public (<i>prin reducerea costurilor de operare</i>). ✓ Reîntoarcerea rutei de autobuz nr. 23 în gestiunea Parcului Urban de Autobuze.
CONSTRUCȚIA DE NOI LINII DE TROLEIBUZ	✓ Vom continua politica de extindere a rețelei de troleibuz: ⇒ Mircea cel Bătrân – Bucovinei – Stăuceni; ⇒ Mircea cel Bătrân – Dumeniuc – Dîmo – Studenților; ⇒ Grenoble – Costiujeni; ⇒ Muncești – Sângera – Aeroport – Dacia; ⇒ Ciocana – Botanica (Dacia – Grădina Botanică – Voluntarilor).

3

**MAI MULTE LOCURI DE MUNCĂ
BINE PLĂTITE**

Desigur, dezvoltarea Chișinăului depinde de contextul dezvoltării Republicii Moldova în general. Dar, trebuie să recunoaștem că administrația municipală deține foarte multe pârghii de influență asupra antreprenoriatului: reglementarea activităților de construcție, comerț, relații funciare, racordarea la rețelele ingineresti și multe altele.

De aceea, noi vom munci pentru a crea un mediu atractiv și favorabil dezvoltării afacerilor și investițiilor pentru relansarea economică a Chișinăului. Vom transforma Chișinăul într-un veritabil motor economic al Republicii Moldova, generator de prosperitate și bunăstare pentru cetățeni.

În parteneriat cu Guvernul și companiile IT, vom lansa un ambițios proiect de transformare a Chișinăului în capitala IT a Europei de Sud-Est.

ACȚIUNI	REZULTATE
CREAREA ȘI FUNCȚIONAREA AGENȚIEI MUNICIPALE DE DEZVOLTARE. PUNEREA ÎN APLICARE A UNEI STRATEGII DURABILE DE RELANSARE ECONOMICĂ A CHIȘINĂULUI	✓ Investițiile pentru Municipiul Chișinău vor fi promovate în cadrul celor mai importante evenimente investiționale internaționale. ✓ Vor fi elaborate și implementate proiecte regionale din Fondul Național de Dezvoltare Regională și programe europene pentru modernizarea infrastructurii fizice și sociale, dezvoltarea mediului antreprenorial.

ACȚIUNI

**SIMPLIFICAREA
MAXIMĂ A TUTUROR
PROCEDURILOR
LOCALE DE REGLE-
MENTARE A ACTIVI-
TĂȚILOR ECONOMICE
(OBȚINERE DE PERMISE,
AUTORIZĂRI, AVIZĂRI ȘI
APROBĂRI ÎN DOMENIUL
CONSTRUCȚIILOR, SER-
VICIILOR ȘI RELAȚIILOR
FUNCIARE)**

**PREGĂTIREA ȘI
DOTAREA EDILITARĂ
A TERENURILOR
PENTRU 3 ZONE
INDUSTRIALE DE
TIP „GREENFIELD”
PENTRU LOCALIZAREA
INVESTIȚIILOR
STRĂINE PRODUCTIVE**

**LANSAREA
CENTRULUI
DE ÎNOVAȚIE
ȘI TRANSFER
TEHNOLOGIC**

REZULTATE

- ✓ Chișinăul va avea o imagine pozitivă în mediul de afaceri internațional.
- ✓ Chișinăul se va transforma în unul din cele mai competitive orașe din Parteneriatul Estic al Uniunii Europene.
- ✓ Cel puțin 15 întreprinderi industriale noi își vor lansa activitățile în baza investițiilor străine directe.
- ✓ Vor fi create minimum 10 mii de locuri noi de muncă stabile și bine plătite.
- ✓ Va fi creat un parteneriat durabil între sectorul de afaceri-comunitatea academică și autoritățile publice municipale pentru promovarea invențiilor în dezvoltarea economică locală.

ACȚIUNI

OFERIREA LA PREȚURI REDUSE A SPAȚIILOR IMOBILIARE PENTRU ÎNTREPRINDERILE MICI ȘI MIJLOCII GENERATOARE DE LOCURI DE MUNCĂ
(ADMINISTRAȚIA MUNICIPALĂ DEȚINE ÎN PREZENT PESTE 1 MLN M² DE SPAȚII NE-LOCATIVE CARE NU SUNT UTILIZATE ÎN NICIUN FEL)

DEZVOLTAREA A 10 INCUBATOARE DE AFACERI ÎN BAZA SPAȚIILOR INDUSTRIALE ȘI COMERCIALE DIN PROPRIETATEA MUNICIPALĂ

REZULTATE

- ✓ Peste 2 mii de întreprinderi mici și mijlocii își vor putea dezvolta și extinde activitatea.
- ✓ În baza acestui Program municipal vor fi create peste 15 mii locuri noi de muncă stabile și bine plătite.
- ✓ Vor fi reduse per ansamblu costurile pentru chiria spațiilor comerciale și de producție în oraș, ceea ce va contribui la reducerea costurilor firmelor și va spori competitivitatea investițională a Chișinăului pe plan internațional.
- ✓ Cel puțin 100 de întreprinderi noi, fondate de tineri antreprenori, își vor lansa activitatea.
- ✓ Vor fi create peste 1000 de locuri noi de muncă pentru tineri.

4

TROTUARE, DRUMURI ȘI PARCĂRI

Vom revoluționa mecanismul actual de finanțare și organizare a lucrărilor de reabilitare și întreținere a drumurilor. În primul rând, vom institui un sistem simplificat și transparent de achiziție a serviciilor, eliminând orice conflict de interese și asigurând, totodată, un control strict asupra efectuării lucrărilor. Prin dezvoltarea și aplicarea unor instrumente financiare moderne de parteneriat public-privat, vom reuși în termen de patru ani să soluționăm problemele majore ale calității infrastructurii rutiere și de parcaje în Municipiul Chișinău.

Actuala administrație a uitat de trotuare. Vom întoarce trotuarele pietonilor!

ACȚIUNI	REZULTATE
REABILITAREA CAPITALĂ A PRINCIPALELOR ARTERE DE CIRCULAȚIE	✓ Reparația capitală a majorității străzilor de importanță orășenească și de sector (<i>cca. 100 km: asfaltare + bordurizare + amenajare trotuare</i>). ✓ Reparația capitală (prin parteneriat public-privat) a tuturor pasajelor pietonale subterane. ✓ Ronstrucția nodului de transport cu multe nivele Calea Moșilor – Calea Basarabiei – Ismail, pentru fluidizarea traficului în această zonă a orașului.

ACȚIUNI**REZULTATE**

- ✓ Prolungirea străzii Vasile Alecsandri până la str. Calea Moșilor, prin construcția unui pod peste râul Bâc.
- ✓ Modernizarea sistemului de semaforizare, care va permite utilizarea inclusiv pentru nevătători. Extinderea semaforizării pentru alte cel puțin 30 de intersecții rutiere (inclusiv, cu grad sporit de pericol) în vederea fluidizării și securizării traficului.
- ✓ Sincronizarea semafoarelor în regim de undă verde.
- ✓ Reconstrucția și amenajarea adecvată a celor mai reprezentative 10 intersecții giratorii din oraș.
- ✓ Reparația anuală a cel puțin 200 km de drumuri din interiorul cartierelor rezidențiale.
- ✓ Asfaltarea a cel puțin 10 străzi periferice actualmente nepavate.

ACȚIUNI
REZULTATE

- ✓ Prelucrarea urbanistică și găsirea soluției de rezolvare a problemei de transport în zona străzii Testimițeanu (*noul cartier rezidențial*).
- ✓ Reconstrucția Centurii de ocolire a Chișinăului (*M-21 Chișinău - Poltava, M1 Chișinău - Leușeni, R6 M1 Ialoveni*) prin cooperare cu Guvernul Republicii Moldova și instituțiile financiare internaționale.
- ✓ Reconstrucția canalizării pluviale pe majoritatea arterelor supuse periodic inundațiilor.
- ✓ Inițierea lucrărilor de construcție a porțiunilor necesare formării centurii de ocolire în jurul centrului istoric.
- ✓ Prelungirea străzii Studenților între str. Dîmo și bd. Mircea cel Bătrîn pentru îmbunătățirea accesibilității rutiere a sectorului Ciocana.
- ✓ Prelungirea bd. Mircea cel Bătrîn până la strada Bucovina.

**EXTINDEREA
REȚELEI STRADALE
EXISTENTE PENTRU
DECONGESTIONAREA
TRAFICULUI**

ACȚIUNI**REZULTATE****SOLUȚIONAREA
PROBLEMEI
PARCAJELOR ȘI
PARCĂRILOR**

- ✓ Reconstrucția și extinderea str. Mesager pentru interconectarea străzilor Albișoara și Calea Ieșilor în vederea fluidizării traficului în partea centrală a orașului.
- ✓ Printr-un parteneriat public-privat funcțional, vom amenaja și opera peste 5 mii de locuri noi de parcare în partea centrală a orașului (*documentația de organizare a parteneriatului public-privat este deja elaborată, cu ajutorul partenerilor externi de dezvoltare*).
- ✓ Crearea de parcaje de reședință în cartiere prin re-sistematizarea teritorială a terenurilor aferente blocurilor de locuințe (*există studiu de fezabilitate și documentație de inițiere a proiectelor-pilot*).
- ✓ Vor funcționa reglementări urbane care vor obliga toți dezvoltatorii imobiliari să doteze cu parcuri subterane toate construcțiile noi comerciale și locative.

ACȚIUNI

REZULTATE

- ✓ Modernizarea serviciilor de evidență a plăților pentru utilizarea locurilor de parcare, inclusiv instalarea de turnichete automatizate.

5

SERVICII COMUNALE DE CALITATE LA PREȚURI ACCESIBILE

Vom impune aplicarea obligatorie și vom asigura respectarea strictă a standardelor de calitate pentru toate serviciile comunale prestate în municipalitate. Vom restructura managementul și finanțele tuturor întreprinderilor comunale, astfel asigurând eligibilitatea acestora pentru finanțări și investiții internaționale pe termen lung în rețehnologizare și modernizare.

ACȚIUNI	REZULTATE
RESTRUCTURAREA MECANISMULUI ACTUAL DE INTERACȚIUNE DINTRE PRESTATORII ȘI CONSUMATORII DE SERVICII COMUNALE	✓ Va fi garantată de către administrație respectarea standardelor minime de calitate pentru toate serviciile comunale prestate în oraș. Cetățeanul nu va mai fi lăsat de unul singur să-și apere drepturile în fața monopoliștilor comunali. ✓ Garantarea livrării neîntrerupte a apei și agentului termic pentru toți consumatorii care achită regulat factura, indiferent de nivelul de achitare al vecinilor din bloc. ✓ Reforma sistemul centralizat de termoficare prin implementarea punctelor termice individuale în fiecare bloc, ceea ce va permite micșorarea prețului la căldură și creșterea calității serviciului.

ACȚIUNI**REZULTATE****RETEHNOLOGIZAREA
ȘI RESTRUCTURAREA
MANAGERIALĂ
ȘI FINANCIARĂ
A ACTIVITĂȚII
SOCIETĂȚILOR
„APĂ CANAL”**

- ✓ Control și monitorizare „la sânge” în contextul valorificării celor 60 mln euro împrumutate de municipalitate de la BERD pentru modernizarea „Apă Canal”.
- ✓ Diminuarea în termen scurt și mediu a riscului de noi majorări de tarife pentru apă, urmare a creșterii cheltuielilor și investițiilor (*prin reducerea costurilor de operare*).

**IMPLEMENTAREA
UNUI SISTEM
COMPUTERIZAT
DE URMĂRIRE A
DEFECȚIUNILOR
ÎN REȚELELE
DE APEDUCT,
CANALIZARE ȘI
TERMOFICARE**

- ✓ Asigurarea posibilităților tehnice de înregistrare rapidă a situațiilor de avariere.
- ✓ Reducerea de patru ori a termenilor actuali de remediere a situațiilor de avariere a conductelor.

6

**ORAȘ VERDE, SĂNĂTOS
ȘI CURAT**

Vom renaște faima pierdută a Chișinăului de a fi considerat unul dintre cele mai verzi și curate orașe din Estul Europei. Vom asigura ca fiecare locuitor al orașului să aibă la dispoziție un parc, o grădină publică sau teren sportiv de calitate la maximum 10 minute de mers pe jos.

ACȚIUNI	REZULTATE
INIȚIEREA ȘI IMPLEMENTAREA PROGRAMULUI MUNICIPAL DE RECONSTRUCȚIE A SPAȚIILOR VERZI	✓ Demararea proiectului de transformare a râului Bâc într-o zonă recreativă reprezentativă a orașului: lărgirea albiei până la 80 metri și amenajarea a 9 cascade acvatice (<i>există toată documentația de proiect și Studiul de Fezabilitate</i>). ✓ Restabilirea tuturor rozariilor care au existat la începutul anilor 90. ✓ Va fi asigurată reconstrucția capitală a Parcurilor (<i>inclusiv lacurilor</i>) Valea Trandafirilor, Râșcani, La Izvor, Mircești și Valea Farmecelor. ✓ Va fi îmbunătățit proiectul și vom continua în mod prioritar și într-o manieră durabilă reconstrucția zonei Valea Morilor.

ACȚIUNI

REZULTATE

- ✓ În decurs de doi ani, va fi renovată complet infrastructura și asigurată amenajarea decorativă a gazoanelor în grădinile publice Ștefan cel Mare și Sfânt, Catedralei, Sarmizegetusa și Alunelul.
- ✓ Înlocuirea integrată a arborilor bătrâni din aliniamentul bulevardelor și străzilor principale cu arbuști decorativi tineri (*simultan cu reconstrucția drumurilor și trotuarelor*).
- ✓ Înlocuirea tuturor arborilor și arbuștilor avariați și uscați din zonele rezidențiale cu arbuști tineri.
- ✓ Către anul 2019 în orașul Chișinău vor funcționa cel puțin 15 havuzuri reconstruite, decorate și iluminate artistic.

**INIȚIEREA ȘI
IMPLEMENTAREA
PROGRAMULUI
MUNICIPAL DE
RECONSTRUCȚIE
ȘI DEZVOLTARE A
HAVUZURILOR**

ACȚIUNI**REZULTATE****GARANTAREA
RESPECTĂRII
NORMELOR SANITARE
ȘI DE IGIENĂ ÎN
SPAȚIILE PUBLICE**

- ✓ Soluționarea definitivă a problemei câinilor vagabonzi prin relansarea și finalizarea în termen de maximum 18 luni a proiectului de creare a azilului pentru animale fără stăpân.
- ✓ Triplarea numărului de măturători (*de la 400 la 1200*) în conformitate cu normele în vigoare.
- ✓ Reparația capitală a wc-urilor publice existente. Construcția adițională a cel puțin 20 de noi wc-uri publice în toate sectoarele orașului.
- ✓ Implementarea prin parteneriat public-privat a proiectului de construcție a uzinei de valorificare a deșeurilor.
- ✓ Echiparea adecvată cu urne de gunoi a spațiilor publice în toate sectoarele orașului.
- ✓ Implementarea conceptului și mecanismelor de colectare separată a deșeurilor.

ACȚIUNI	REZULTATE
DEMARAREA PROGRAMULUI MUNICIPAL DE RECONSTRUCȚIE A ZONELOR DE AGREMENT ȘI DE PROMOVARE A SPORTULUI DE MASĂ	✓ Renovarea infrastructurii edilitare a principalelor zone de odihnă ale Municipiului Chișinău - Vadul lui Vodă și Ghidighici (<i>reabilitarea drumurilor de acces, reconstrucția plajelor și zonelor verzi, renovarea wc-uri publice</i>). ✓ Reconstrucția și întreținerea adecvată a infrastructurii recreative (<i>plaje, terenuri sportive și pentru copii</i>) în cadrul parcurilor publice din fiecare sector al orașului. ✓ Crearea și reabilitarea debarcaderelor; ✓ Dezvoltarea pistelor autentice de bicicliști. ✓ Reconstrucția și asigurarea multifuncționalității terenurilor sportive amplasate în zonele rezidențiale (<i>inclusiv, terenurile de sport ale instituțiilor școlare</i>). ✓ Modernizarea infrastructurii și îmbogățirea inventarului Grădinii Zoologice.

ACȚIUNI**REZULTATE**

**INIȚIEREA ȘI
IMPLEMENTAREA
PROGRAMULUI DE
REPARAȚIE CAPITALĂ
A INFRASTRUCTURII
AFERENTE
CIMITIRELOR**

- ✓ În decurs de patru ani va fi asigurată reconstrucția capitală a pavajului, iluminatului și spațiilor verzi în cadrul tuturor celor 11 cimitire din oraș.
- ✓ Va fi îmbunătățită semnificativ întreținerea curentă a cimitirelor municipale.

7

RENOVAREA ȘI IZOLAREA TERMICĂ A BLOCURILOR DE LOCUINȚE

Vom asigura reforma gestiunii blocurilor de locuințe în corespundere cu rezultatele privatizării în masă a fondului locativ și principiile economiei de piață. Vom pune capăt haosului financiar și dezmațului administrativ din cadrul întreprinderilor de gestionare a fondului locativ. Vom contribui la responsabilizarea și asigurarea unui control dur asupra activității tuturor președinților de asociații ale proprietarilor de locuințe.

ACȚIUNI	REZULTATE
APROBAREA ȘI APLICAREA UNUI REGULAMENT MUNICIPAL CARE VA ASIGURA O REGLEMENTARE PRECISĂ A RESPONSABILITĂȚILOR DE GESTIONARE ȘI ÎNTREȚINERE A BLOCURILOR DE LOCUINȚE	✓ Fiecare bloc de locuințe va fi gestionat în conformitate cu standarde minime de calitate aprobate de către administrație. ✓ În toate blocurile de locuințe vor exista Asociații de Co-proprietari în Condominiu funcționale și eficiente. ✓ Va exista un mecanism municipal de monitorizare a activității tuturor președinților de asociații de co-proprietari. ✓ Va fi impusă practica evidenței tuturor încasărilor și cheltuielilor locale pentru fiecare bloc de locuințe în parte.

ACȚIUNI	REZULTATE
COMASAREA CELOR 23 DE ÎNTREPRINDERI EXISTENTE DE ÎNTREȚINERE A FONDULUI LOCATIV ÎNTR-O AGENȚIE UNICĂ MUNICIPALĂ DE GESTIUNE A BLOCURILOR DE LOCUINȚE	✓ Vor apărea firme private în domeniul gestionării și întreținerii fondului locativ. ✓ Reducerea de patru ori a cheltuielilor de administrare a serviciilor de gestionare a fondului locativ. ✓ Din contul reducerii cheltuielilor de administrare, va fi asigurată curățenia scărilor în fiecare bloc de locuințe gestionate de serviciile municipale. ✓ Majorarea cu 25% a numărului personalului tehnic municipal de deservire a fondului locativ (<i>lăcătuși, instalatori, măturători, gunoieri</i>).
LANSAREA ȘI DEZVOLTAREA PROGRAMULUI MUNICIPAL DE CO-FINANȚARE A REPARAȚIILOR CAPITALE ȘI MODERNIZARE A BLOCURILOR DE LOCUINȚE	✓ Anual vor fi reparate capital acoperișurile a cel puțin 200 blocuri de locuințe. ✓ Anual vor fi reparate capital rețelele ingineresti în cel puțin 100 blocuri de locuințe. ✓ Anual vor fi reparate capital ascensoarele în cel puțin 70 blocuri de locuințe.

ACȚIUNI
REZULTATE
**PROMOVAREA ȘI
SUBVENȚIONAREA
LUCRĂRILOR DE
IZOLARE TERMICĂ
A BLOCURILOR DE
LOCUINȚE**

- ✓ În decurs de patru ani vor fi renovate intrările în toate blocurile de locuințe din oraș.
- ✓ Amenajarea curților, terenurilor de joacă și parcajelor aferente blocurilor de locuințe.
- ✓ Urgentarea restabilirii sistemelor anti-incendiarie și asigurarea securității cetățenilor, în mod special în blocurile cu multe nivele.
- ✓ Rezolvarea problemei subsolurilor insalubre prin amenajarea și darea lor în locațiune
- ✓ Reconstrucția caselor de tip tronson de 2-3 niveluri „Stalinki” construite în anii '40-'50 și înlocuirea acestora cu blocuri de locuit moderne.
- ✓ Anual va fi asigurată termoizolarea completă a cel puțin 50 blocuri de locuințe (*izolarea pereților exteriori, înlocuirea ferestrelor și ușilor*). Totuși, nu vom face acest lucru prin credite scumpe și prin îndatorarea municipalității. Vom dezvolta și aplica mecanismul ESCO de finanțare a termoizolării blocurilor, prin implicarea partenerilor privați.

8

APEDUCT, CANALIZARE ȘI ILUMINAT PUBLIC

Vom asigura conectarea tuturor locuințelor din orașul Chișinău la conducta de apă potabilă și rețeaua de canalizare. Vom transforma Chișinăul în unul din cele mai iluminate orașe din regiune. Vom promova iluminat public ecologic (*înlocuirea graduală a mijloacelor tradiționale de iluminat cu cele cu sursă solară*).

ACȚIUNI	REZULTATE
INIȚIEREA ȘI IMPLEMENTAREA PROGRAMULUI DE MODERNIZARE A REȚELEI DE APĂ-CANAL (<i>PRIN FINANȚARE INTERNAȚIONALĂ DE LUNGĂ DURATĂ</i>)	✓ Extinderea rețelilor de apă și canalizare în toate micro-sectoarele orașului, astfel încât până în 2019 toți chișinăuienii să fie conectați la rețeaua publică. ✓ Calitatea apei potabile va corespunde standardelor europene de bază. ✓ Eliminarea definitivă a riscului inundațiilor masive în Chișinău, în special în luncile râurilor și râulețelor, prin consolidarea structurilor hidrotehnice actuale, construcția altora noi, repararea apeductelor centrale, modernizarea și întreținerea corespunzătoare a canalizației pluviale.

ACȚIUNI	REZULTATE
RECONSTRUCȚIA STAȚIEI DE EPURARE A APELOR UZATE ÎN BAZA UNOR TEHNOLOGII AVANSATE DE PRELUCRARE A NĂMOLULUI ȘI PRODUCERII BIOGAZULUI	✓ Va fi soluționată complet, ireversibil și într-o manieră durabilă problema mirosului neplăcut generat de stația de ieșurare. ✓ Actuala soluție aplicată prin „geo-tuburi” nu este decât o soluție temporară și nedurabilă, care prezintă extrem de multe riscuri ecologice.
MODERNIZAREA REȚELELOR ELECTRICE DE ILUMINAT PUBLIC ȘI IMPLEMENTAREA CORPURILOR DE ILUMINAT DE ULTIMA GENERAȚIE	✓ Până la sfârșitului mandatului nu va mai exista nici o stradă în municipiul Chișinău unde nu va funcționa iluminatul public (<i>inclusiv în toate suburbiile</i>). ✓ Va fi triplat numărul de corpuri electrice fără a fi majorat consumul de energie electrică (<i>datorită folosirii de becuri economice și LED-uri, precum și funcționării sistemului de dirijare automată a fluxului de lumină</i>).

9

LOCUINȚE PENTRU TOȚI

Actualul Program "Prima Casă" s-a compromis. Au fost promise 10,000 de apartamente, dar n-a fost finalizat nici măcar un bloc. Prețurile propuse sunt mari, calitatea necorespunzătoare, iar condiția primei rate nu este accesibilă pentru majoritatea familiilor tinere. Noi vom sprijini construcția de locuințe pentru toate buzunarele. În mod prioritar, vom ajuta chișinăuienii cu venituri modeste și familiile tinere să-și soluționeze problema spațiului locativ. Vom dezvolta mecanisme fezabile și eficiente de contracarare a caracterului speculativ al pieței terenurilor pentru locuințe în Chișinău. Scopul nostru: apartamente fără prima rată și cu rata lunară nu mai mare decât costul unei chirii (150 euro/lună – apartament cu 1 odaie, și 200-250 euro – apartament cu 2 odăi).

ACȚIUNI	REZULTATE
LANSAREA PROGRAMULUI MUNICIPAL DE LOCUINȚE SOCIALE „LOCUINȚE ACCESIBILE” La moment în cadrul PMC nu există nici o structură responsabilă de dezvoltarea locuințelor sociale și nu activează nici un funcționar public responsabilitatea căruia s-ar referi la promovarea construcțiilor de locuințe cu caracter social. Respectiv, programul va demara prin instituționalizarea în cadrul administrației municipale a Agenției Municipale de Locuințe – entitate	✓ În decurs de 4 ani, Programul va fi în stare să asigure darea anuală în folosință a peste 1000 apartamente. ✓ Prețul final al locuințelor (<i>inclusiv deservirea creditului</i>) se va reduce cu circa 45% datorită subvenționării ratei dobânzii.

ACȚIUNI	REZULTATE
responsabilă și de dezvoltarea locuințelor cu caracter social în Mun. Chișinău. Crearea noii entități va avea la bază un acord de parteneriat instituționalizat dintre Primăria Chișinău, Guvernul RM, Asociația băncilor comerciale și Patronatul companiilor de construcții-montaj.	✓ Pentru anumite categorii, nu va mai fi necesară depunerea prealabilă a primei tranșe în valoare de peste 30%.
Agenția va fi responsabilă de punerea în aplicare a unei politici comune integrate de dezvoltare a locuințelor pentru familiile tinere și cu venituri modeste, care va conține următoarele elemente:	✓ Pentru anumite categorii, nu va mai fi necesară depunerea prealabilă a primei tranșe în valoare de peste 30%.
1. Înființarea unui Fond de Garanție a Creditelor pentru Locuințe. Fondul va fi creat cu susținerea financiară a donatorilor și organizațiilor financiare internaționale (proces facilitat de Guvernul RM) și va avea drept scop să asigure garantarea tuturor riscurilor aferente împrumuturilor ipotecare, inclusiv să asigure eliminarea pre-condiției de depunere a primei rate.	✓ Nivelul ratei anuităților lunare de rambursare a creditului va fi de 150-250 euro.
2. Administrația publică locală se angajează să asigure transmiterea gratuită a terenurilor pentru noile proiecte	

ACȚIUNI
REZULTATE

(în Municipiul Chișinău: din contul fondului de rezervă al Primăriei de peste 800 hectare).

3. Administrația publică locală se va angaja să asigure reducerea ciclului de implementare a unui proiect imobiliar de la peste 3 ani la maximum 24 luni *(elaborare proiecte-tip de case, asigurarea managementului eliberării și obținerii întregului pachet de documente aferente, facilitarea racordării la rețele, etc.)*.
4. Rata maximă a dobânzii oferite de sistemul bancar va constitui 9%.
 Autoritățile publice centrale și locale se angajează să asigure subvenționare dobânzii, prin acoperirea a 4 puncte procentuale. Respectiv, rata dobânzii pentru beneficiari nu va depăși 5%.

Perioada de creditare va constitui până la 30 ani.

ACȚIUNI**REZULTATE**

- ✓ Transformarea în locuințe sociale a apartamentelor neprivatizate care se reîntorc în folosință municipalității (*minim 300 de apartamente renovate și transmise în chirie subvenționată*).
- ✓ Un proces transparent de atribuire a locuințelor sociale.
- ✓ Susținerea a cel puțin 1000 de familii tinere ca să-și achiziționeze locuințe pe piața secundară (*garanții municipale*).

10

REGENERAREA URBANISTICĂ ȘI ARHITECTURALĂ

Vom reorienta dezvoltarea arhitectural-urbanistică a Chișinăului în albia normalității, corectitudinii și bunului simț. Vom dezrădăcina practicile de degradare a spațiului urban. Vom impune respectarea principiilor de urbanism specifice unei capitale europene.

ACȚIUNI	REZULTATE
APLICAREA STRICTĂ A NORMELOR URBANISTICE ȘI ARHITECTURALE	✓ Regulamentul Local de Urbanism va fi reajustat în conformitate cu prevederile Planului Urbanistic General în vigoare. Nu se va permite nici o excepție de la aplicarea reglementărilor urbanistice pentru noile construcții (<i>regimul de înălțime, destinație, procentul de utilizare a terenului</i>). ✓ Va fi interzisă amplasarea de chioșcuri și gherete pe bulevardele și străzile principale. Va fi re-sistematizată amplasarea existentă a chioșcurilor și gheretelor în vederea îmbunătățirii aspectului estetic al orașului. Toate chioșcurile amplasate ilegal vor fi evacuate. ✓ Va fi re-sistematizată amplasarea actuală a panourilor publicitare. Va demara procesul de înlăturare a panourilor amplasate cu deviere de la normele existente.

ACȚIUNI	REZULTATE
DEZVOLTAREA SIMBOLISMULUI ARHITECTURAL NAȚIONAL SPECIFIC STATUTULUI DE ORAȘ-CAPITALĂ	✓ Reconstrucția Pieței Marii Adunări Naționale în vederea conferirii unui aspect corespunzător statutului de principală piață a țării (pavaj de calitate, iluminat festiv, ornamentare perimetrală cu drapele naționale). ✓ Edificarea în Piața Marii Adunări Naționale a unei compoziții arhitectural-monumentale care să simbolizeze aspirațiile cetățenilor Republicii Moldova pentru libertate, progres și europenizare (<i>Monumentul Independenței – 27 august 1991</i>).
INIȚIEREA ȘI LANSAREA UNUI PROGRAM DE REVITALIZARE INTEGRATĂ A CENTRULUI ISTORIC	✓ Anual vor fi renovate cel puțin 10 clădiri – monumente de arhitectură (<i>aflate în proprietate municipală</i>). ✓ Va fi încurajată (<i>informațional, metodologic și administrativ</i>) renovarea clădirilor – monumente de arhitectură aflate în proprietate privată.

ACȚIUNI**REZULTATE**

- ✓ Transformarea străzii Varlaam într-o zonă pietonală de promenadă: spațiu public dominat de restaurante, cafenele, cofetării, terase, fast food-uri și locuri de divertisment, cu vitrine amenajate interesant, un loc de socializare și prietenie urbană și cu prezențe artistice stradale non-formale. Concepția proiectului a fost elaborată în 2010 cu asistența Uniunii Europene, dar a fost blocată de actuala administrație a Primăriei mun. Chișinău.
- ✓ Transferarea Gării Auto Centrale și amenajarea pe terenul eliberat unei mari piețe publice destinate exclusiv pietonilor. Noile construcții perimetrale vor readuce atmosfera unui oraș cu adevărat istoric și european.
- ✓ Reconstrucția și re-sistematizarea teritoriului Pieței Centrale în vederea civilizării social-urbanistice a zonei similar practicii altor orașe est-europene de „gentrificare” a piețelor istorice tradiționale.

**INIȚIEREA ȘI
LANSAREA
PROGRAMULUI
DE MODERNIZARE
A PIEȚELOR
COMERCIALE**

ACȚIUNI

REZULTATE

- ✓ Re-sistematizarea piețelor comerciale existente prin renovarea pavajului, montarea pavilioanelor din construcții ușoare, reconstrucția wc-urilor și modernizarea căilor de acces (*investițiile vor fi suportate de către gestionarii privați ai piețelor*).
- ✓ Crearea unor piețe agro-alimentare veritabile în care țărani din suburbii ar putea vinde produse la prețuri de producător.
- ✓ Cooperarea cu Guvernul Republicii Moldova pentru construcția unei piețe agroalimentare en-gros (*de importanță internațională*), pentru fermierii din Republica Moldova.

11

ORDINE ȘI SIGURANȚĂ PUBLICĂ

Vom transforma Chișinăul în unul din cele mai sigure orașe din Estul Europei. Menținerea ordinii și liniștii publice și sporirea gradului de siguranță al cetățenilor se vor baza pe întărirea rolului poliției municipale (*în reformare*) care își va îndeplini atribuțiile într-un mod pro-activ și onest.

ACȚIUNI	REZULTATE
SPRIJINIREA INFORMAȚIONALĂ ȘI MATERIALĂ A POLITICII GUVERNULUI DE REFORMĂ A ORGANELOR MINISTERULUI DE INTERNE	✓ Descentralizarea poliției municipale și, respectiv, subordonarea instituțională organelor administrației publice locale. ✓ Creșterea încrederii chișinăuienilor în capacitatea organelor de poliție de a asigura menținerea ordinii și siguranței publice. ✓ Orientarea activității efectivelor poliției municipale preponderent spre prevenirea criminalității prin relaționarea cu cetățenii și menținerea unui nivel înalt de vizibilitate a patrulelor de poliție.

ACȚIUNI	REZULTATE
DEZVOLTAREA ȘI APLICAREA SISTEMULUI DE VIDEO-MONITORIZARE ȘI PATRULARE 24/24 A PRINCIPALELOR ARTERE DE CIRCULAȚIE, SPAȚIILOR PUBLICE ȘI CARTIERELOR CU CRIMINALITATE STRADALĂ SPORITĂ	✓ Reducerea criminalității stradale și aplanarea din fază incipientă a actelor de dezordine datorită descurajării persoanelor predispuse la săvârșirea unor crime. ✓ Soluționarea problemei cartierelor cu grad sporit de criminalitate. ✓ Scăderea timpului de reacție și creșterea operativității de intervenție a formațiunilor de ordine publică.
LANSAREA PARTENERIATULUI SOCIAL PENTRU MENȚINEREA ORDINII PUBLICE	✓ Organizarea și desfășurarea în parteneriat cu societatea civilă de acțiuni și controale pentru depistarea cerșetorilor, vagabonzilor, copiilor străzii în vederea eliminării timpurii a unor surse potențiale de criminalitate. ✓ Relansarea conceptului de „gărzi populare” pentru implicarea rezidenților în asigurarea siguranței și ordinii publice în propriile cartiere.

ACȚIUNI	REZULTATE
ASIGURAREA SEMAFORIZĂRII ADECVATE A TUTUROR INTERSECȚIILOR CARE ÎNREGISTREAZĂ COTE RIDICATE DE ACCIDENTE	✓ Reducerea numărului de accidente rutiere.

12

SISTEM EFICIENT DE PROTECȚIE SOCIALĂ

Vom reforma sistemul municipal de ajutorare a grupurilor socialmente vulnerabile: familiilor defavorizate, persoanelor în etate, persoanele cu dizabilități, cetățenilor fără domiciliu stabil. Vom construi parteneriate cu societatea civilă și organizațiile internaționale pentru soluționarea cât mai urgentă și eficientă a problemelor sociale cu care se confruntă anumite grupuri de chișinăuieni.

ACȚIUNI	REZULTATE
PERFEȚIONAREA MECANISMULUI DE ACORDARE A COMPENSAȚIILOR NOMINATIVE PENTRU TRANSPORT PUBLIC ȘI ÎNCĂLZIRE	✓ Funcționarea unui mecanism diferențiat și eficient de subvenționare a persoanelor cu venituri reduse (<i>sistem de abonamente gratuite și la jumătate de preț</i>). ✓ Va exista un sistem informațional integrat care va identifica automat beneficiarii de subvenții municipale. Astfel, vor fi abolite practicile de impunere a bătrânilor și invalizilor să facă zeci de drumuri și să stea în cozi interminabile pentru diverse certificate doveditoare.

ACȚIUNI**EXTINDEREA ȘI
MODERNIZAREA
SERVICIULUI
MUNICIPAL DE
ASISTENȚĂ SOCIALĂ****REZULTATE**

- ✓ Transformarea întreprinderilor municipale de alimentație publică în centre sociale pentru persoanele în etate care vor furniza tot spectrul de servicii sociale 24/24.
- ✓ Acordarea de două ori pe ani (*cu ocazia sărbătorilor de Crăciun și de Paște*) de pachete alimentare pentru persoanele în etate cu venituri reduse.
- ✓ Extinderea și perfecționarea activității cantinelor de ajutor social.
- ✓ Eficientizarea serviciilor de deservire la domiciliu a persoanelor solitare.
- ✓ Inițierea construcției Centrului municipal pentru persoanele adulte cu dezabilități fizice.
- ✓ Dezvoltarea Centrului de găzduire și orientare pentru persoanele fără domiciliu stabil în vederea dublării capacității și extinderii gamei de servicii prestate.

13

**ȘCOLI, GRĂDINIȚE
ȘI SPITALE MODERNIZATE**

Vom readuce educația și îngrijirea de sănătate în sfera acțiunilor prioritare ale Primăriei racordată la necesitățile populației Chișinăului. Vom investi în metode și echipament modern astfel încât să ridicăm standardele procesului educațional și serviciilor medicale acordate chișinăuienilor.

ACȚIUNI	REZULTATE
MOTIVAREA ȘI ATRAGEREA UNOR RESURSE UMANE ÎNALT CALIFICATE ÎN EDUCAȚIE	✓ Lansarea unui program de susținere și motivare a tinerilor profesori în municipiu după modelul celui guvernamental pentru tinerii specialiști în mediul rural (<i>subsidierea chiriei sau includerea în programe locative, indemnizații unice etc.</i>). ✓ Asigurarea unor programe de instruire continuă a profesorilor, inclusiv prin introducerea tehnologiilor informaționale.
ACOPERIREA DEFICITULUI DE LOCURI DISPONIBILE ÎN INSTITUȚIILE PREȘCOLARE ȘI CELE ȘCOLARE	✓ Valorificarea potențialului de extindere în grădinițele ce activează la moment prin deschiderea de noi grupe. ✓ Revizuirea gradului de completare cu elevi a școlilor, în scopul deschiderii unor noi instituții acolo unde există o cerere sporită.

ACȚIUNI	REZULTATE
APLICAREA PROGRAMULUI MUNICIPAL DE REABILITARE A INSTITUȚIILOR ȘCOLARE ȘI PREȘCOLARE	✓ Anual va fi asigurată termoizolarea (<i>inclusiv schimbarea ferestrelor</i>) a cel puțin 10 școli și 25 grădinițe. ✓ Modernizarea acoperișurilor tuturor școlilor și grădinițelor (<i>sistem rigid în pantă</i>). ✓ Modernizarea tuturor terenurilor sportive aferente instituțiilor de învățământ. ✓ Dotarea școlilor cu echipament sportiv. ✓ Conectarea tuturor școlilor și liceelor la internet de bandă largă și înzestrarea cu suficiente calculatoare pentru introducerea noilor metode de învățământ electronic, asigurarea accesului la biblioteci electronice etc. ✓ Echiparea grădinițelor cu echipament de încălzire autonomă. ✓ Repararea terenurilor de joacă pentru copii și pavilioanelor din instituțiile preșcolare.

ACȚIUNI**REZULTATE****REGLEMENTARE
EXHAUSTIVĂ
A ACTIVITĂȚII
ASOCIAȚIILOR
OBȘTEȘTI ALE
PĂRINȚILOR**

- ✓ Asigurarea căilor de acces al minorilor cu handicap în toate instituțiile de învățământ general în care își fac studiile acești elevi.
- ✓ Asigurarea unei reglementări precise a activității asociațiilor în scopul minimizării riscurilor aferente și maximizării avantajelor.
- ✓ Stabilirea unui cadru transparent pentru implicarea mai activă a părinților în procesul de educație, urmând modelul consiliilor de tutelă din Occident.

**ASIGURAREA
SECURITĂȚII
ÎN INTERIORUL
ȘI ÎN PREAJMA
INSTITUȚIILOR
EDUCAȚIONALE**

- ✓ Oficializarea hotarelor instituțiilor de învățământ prin Oficiul cadastral.
- ✓ Asigurarea securității în interiorul instituțiilor educaționale și în perimetrul amplasării acestora prin asigurarea video-monitorizării și a patrulării permanente.
- ✓ Interzicerea comercializării băuturilor alcoolice în imediata apropiere de instituțiile educaționale. Controlul strict asupra executării.

ACȚIUNI	REZULTATE
MODERNIZAREA MEDICINII PRIMARE, EFICIENTIZAREA SPITALELOR ȘI ASIGURAREA PROTECȚIEI FINANCIARE A LOCUITORILOR CAPITALEI	✓ Dotarea instituțiilor medicale municipale cu utilaj modern de diagnosticare și tratare a maladiilor complicate. ✓ Promovarea autonomiei instituționale în cadrul asistenței medicale primare cu apropierea medicului de familie de comunitate în Chișinău. ✓ Depășirea problemei deficitului de personal medical a Asociațiilor Medicale Teritoriale prin programe sociale municipale de susținere a tinerilor specialiști. ✓ Sporirea rolului sectorului medical privat în finanțarea și prestarea serviciilor prin dezvoltarea parteneriatului public-privat. ✓ Optimizarea sectorului spitalicesc prin consolidarea și restructurarea spitalelor.

ACȚIUNI**REZULTATE****PROMOVAREA
MODULUI SĂNĂTOS
DE VIAȚĂ**

- ✓ Dezvoltarea, în parteneriat cu ONG-uri, a serviciilor medicale și sociale comunitare și de îngrijire la domiciliu.
- ✓ Realizarea în parteneriat cu asociațiile obștești, ONG-uri a unor ample campanii sociale de reducere a riscurilor, de prevenire și combatere a fumatului, consumului abuziv de alcool și consumului ilicit de droguri, profilaxia și combaterea violenței, supravegherea și controlul maladiilor contagioase, în special HIV/SIDA și tuberculozei.
- ✓ Introducerea unor reglementări stricte la nivel de municipiu în privința consumului de tutun și alcool.

14

RENAȘTEREA CULTURALĂ

Vom promova o viață culturală atractivă și diversificată a municipiului, racordată la valorile naționale și europene și în armonie deplină cu specificul multicultural al Chișinăului. Vom susține transformarea Chișinăului într-un important centru cultural regional.

În anul 2016, cu ocazia aniversării a 580 de la fondarea Chișinăului, vom lansa un amplu program cultural care va cuprinde 580 evenimente culturale pe parcursul întregului an (evenimente organizate nu doar în centrul urbei, dar și în cartierele orașului și în toate localitățile suburbane).

ACȚIUNI	REZULTATE
ÎMBOGĂȚIREA ȘI DIVERSIFICAREA OFERTEI CULTURALE	✓ Vom reorganiza finanțarea culturii din bugetul municipal prin transferul priorităților de la organizarea unor concerte „închise” la acțiuni de promovare în masă a valorilor culturale. ✓ Vom ridica la un nivel calitativ nou modul de organizare și petrecere al sărbătorilor publice (<i>Hramul Orașului, Limba Noastră, Ziua Vinului, Crăciunul și Revelionul</i>). ✓ Va fi menținut un ritm concertistic constant în PMAN – asigurarea de concerte publice de calitate cel puțin o dată pe lună.

ACȚIUNI	REZULTATE
	✓ Organizare regulată de concerte și spectacole în aer liber în cartierele orașului. ✓ Va fi inițiată organizarea anuală a câtorva festivaluri de referință regională Est-europeană. ✓ Amplificarea programului „Noaptea Muzeului”. ✓ Program municipal de finanțare a vizionării spectacolelor de teatru pentru categoriile defavorizate de cetățeni. ✓ Relansarea Proiectului cultural „Academiile Duminicale pentru Copii”.
ÎMBUNĂTĂȚIREA CALITĂȚII INFRASTRUCTURII ȘI A FACILITĂȚILOR CULTURALE	✓ Va fi deblocată și finalizată reabilitarea Muzeului Chișinăului. ✓ Finalizarea Muzeului Satului (<i>Muzeul Arhitecturii Populare</i>) și includerea acestuia în traseele turistice. ✓ Renovarea și modernizarea Teatrului Verde din parcul Valea Morilor.

ACȚIUNI	REZULTATE
INSTALAREA DE PLĂCI PENTRU IDENTIFICARE ȘI ÎNSCRIEREA ÎN CIRCUITUL TURISTIC AL MONUMENTELOR ISTORICE	✓ Popularizarea patrimoniului cultural și istoric al orașului. ✓ Inițierea unei campanii de informare pentru proprietarii de imobile care au statut de monument istoric referitor la prevederile legislației din acest domeniu.
AMPLASAREA ÎN BAZĂ DE CONCURS, DE MONUMENTE ȘI ELEMENTE DECORATIVE ÎN ZONELE DEFAVORIZATE AMBIENTAL	✓ Sporirea confortului pentru locuitorii zonelor de la periferia orașului. ✓ Posibilitate de promovare a tinerilor sculptori și arhitecți.
INIȚIEREA ȘI IMPLEMENTAREA ILUMINATULUI DECORATIV	✓ Asigurarea iluminatului artistic al fațadelor clădirilor amplasate pe principalele artere de circulație (<i>bd. Ștefan cel Mare, Pușkin, Bănulescu Bodoni, Dacia, Moscova, Mircea cel Bătrân, Calea Ieșilor, Alba Iulia, ș.a.</i>).

ACȚIUNI

REZULTATE

**PROMOVAREA
DIVERSITĂȚII
CULTURALE ȘI MULTI-
CULTURALISMULUI**

- ✓ Iluminarea artistică și decorativă a principalelor clădiri de referință ale orașului (*primăria, catedrala, Arcul de Triumf, toate bisericile, toate monumentele, complexul „Porțile Orașului”, ș.a.*).
- ✓ Finanțarea anuală a cursurilor de studiere a limbii române pentru cel puțin 1 mie alolingvi.
- ✓ Sărbătorirea tuturor evenimentelor tradiționale ale minorităților etnice conlocuitoare.

15

URBANIZAREA SUBURBIILOR

Suburbiile vor fi integrate armonios în activitatea orașului Chișinău, accentul fiind pus pe dezvoltarea echilibrată a zonei suburbane, prin crearea unui sistem urban policentric competitiv. Va fi acordată o atenție specială dezvoltării orașelor mici (*Durlești, Cricova, Vatra, Codru, Vadul lui Vodă, Sângera*) - expuse unui interes investițional sporit, în egală măsură, cu promovarea dezvoltării socio-economice a localităților rurale din suburbie. În suburbii va exista o rețea de drumuri dezvoltată în interior, fiind amplasată într-un mediu ecologic sănătos, cu zone de odihnă și agrement dezvoltate, cu acces sporit la sisteme de apă și canalizare. Nivelul serviciilor medicale, educaționale, cultură, asistență socială va fi la același ca în orașul Chișinău. Vom majora nivelul de investiții capitale din bugetul municipal pentru dezvoltarea infrastructurii edilitare și sociale în localitățile suburbane. Scopul nostru este să aducem infrastructura de apeduct, canalizare, iluminat stradal și asfalt pe fiecare stradă din suburbii.

ACȚIUNI	REZULTATE
INIȚIEREA ȘI LANSAREA PROGRAMULUI DE DEZVOLTARE METROPOLITANĂ INTEGRATĂ	✓ Modernizarea drumurilor de acces spre toate localitățile suburbane. ✓ Asigurarea accesibilității transportului public de calitate dintre oraș și toate micro-sectoarele localităților suburbane. ✓ Punerea în aplicare a Planului de Amenajare a Teritoriului Municipal.

ACȚIUNI	REZULTATE
FINANȚAREA DIN CONTUL BUGETULUI MUNICIPAL A PROIECTELOR DE DOTARE CU ECHIPAMENT ȘI MOBILIER A INSTITUȚIILOR DE MENIRE EDUCAȚIONALĂ, CULTURALĂ ȘI MEDICALĂ	✓ Anual bugetul municipal va prevedea cel puțin un proiect de investiții capitale pentru fiecare localitate suburbană (<i>modernizare școli, grădinițe, spitale, iluminat public, apeduct și canalizare, asfaltare străzi</i>). ✓ Garantarea fiecărui cetățean a accesului la servicii publice de calitate în educație, medicină, cultură. ✓ Organizarea eficientă a serviciilor de asistență socială.
IMPLEMENTAREA PROGRAMULUI DE DEZVOLTARE A INFRASTRUCTURII SUBURBANE	✓ Asigurarea fiecărui cetățean și instituție publică, agent economic cu acces la utilitățile de energie electrică, gaz, apă și canalizare, iluminat stradal.

ACȚIUNI	REZULTATE
SOLUȚIONAREA PROBLEMEI STATUTULUI ÎNTOVĂRĂȘIRILOR POMICOLE	✓ Asigurarea reparației și întreținerii adecvate a rețelei de drumuri locale și extinderea străzilor, drumurilor localităților.
	✓ Îmbunătățirea mediului investițional din suburbie.
	✓ Toți locuitorii întovărășirilor pomicole vor beneficia de vize de reședință pentru a se bucura de toate drepturile cetățenești.

**PENTRU A REALIZA TOT CEEA CE
NE-AM PROPUS ÎN PROGRAMUL NOSTRU
ELECTORAL, EU ȘI ECHIPA PLDM
PENTRU CONSILIUL MUNICIPAL CHIȘINĂU,
AVEM NEVOIE DE SPRIJINUL DUMNEAVOASTRĂ.**

LISTA

CANDIDAȚILOR LA FUNCȚIA DE CONSILIERI ÎN CONSILIUL MUNICIPAL CHIȘINĂU

PENTRU ALEGERILE LOCALE GENERALE DIN **14 Iunie 2015**

Nr. D/R	NUMELE / PRENUMELE	PROFESIA
1.	URECHEAN Serafim	Inginer-constructor, ecomist
3.	DUMANSCHI Ghenadie	Jurist
4.	CULAI Adrian	Jurist
5.	IVAȘCENCO Ghenadie	Economist-manager
6.	GABURA Iurie	Jurist
7.	GAINA Sergiu	Jurist
8.	ȘARAGOV Natalia	Sociolog, jurist
9.	FURTUNĂ Mihail	Consilier al Președintelui în domeniul economiei
10.	VOLOSATÎI Boris	Pedagog
11.	SAVVA Viorel	Jurist
12.	CABA Anton	Economist, inginer
13.	GAVRILIȚĂ Andrian	Business și adminstrare
14.	ȘARAMET Vasile	Jurist
15.	NEVMERJIȚCHI Ilie	Jurist
16.	TIMOTIN Andrian	Jurist
17.	CHIFA Svetlana	Profesor
18.	STURZA Valentina	Contabil-economist
19.	PARASCA Vasile	Medic
20.	CUMPĂNĂ Maria	Medic
21.	FILIP Vasile	Pedagog
22.	CEREPENCO Vitalie	Inginer constructor
23.	BUDURIN Petru	Economist
24.	JEMBEI Gheorghe	Jurist
25.	CONSTANTINOV Boris	Profesor
26.	VÎRTOS Vladislav	Jurist
27.	CIMPOIEȘ Dragoș	Economist-manager

Nr. D/R	NUMELE / PRENUMELE	PROFESIA
28.	BALAN Mihail	Manager-tehnolog în alimentația publică
29.	PĂDUREȚ Nicolae	Pedagog
30.	BULIGA Janeta	Medic
31.	ZAGAIEVSCHI Sergiu	Manager-economist, jurist
32.	GÎRBU Petru	Agronom
33.	VÎRLAN Ala	Pedagog
34.	ANTON Victor	Agronom
35.	IURAȘCU Ana	Jurnalist
36.	MUSTEAȚĂ Efimia	Profesor
37.	LUCA Ala	Jurist, profesor
38.	DROSU Iurie	Jurist
39.	CECAN Mariana	Jurist
40.	POLTAVCENCO Alla	
41.	MASLO Inna	Sociolog
42.	MITEVA Valentina	Profesor de matematică
43.	SAVIN Victor	Manager al sănătății publice
44.	ȚURCANU Vladimir	Merceolog
45.	PROCA Maricica	Filolog
46.	RÎJCOV Nicolae	Jurist
47.	ȚÎȚU Silvia	Economist
48.	VIȚĂ Veronica	Contabil
49.	GANEA Valentina	Contabil
50.	POPA Rodica	Economist
51.	MÎȚĂ Vladimir	Funcționar public

Vlad FILAT,
Președintele PLDM

Lucrurile bune nu se uită.

GOSPODARUL SE ÎNTOARCE!

Serafim URECHEAN,
Primar General

VOTAT